

Põhikooli III aste

9. klass

Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine. Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.

Aastaringsed muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Koolielu	Kikas kutsus kooli (1,5 tundi)	Astume näitusel „Kuke kannul kooliteel” läbi sajandite, mil Eesti talulastele on kirjatarkust jagatud. Räägime, kuidas kool, õppimine, haridus ja haritus Eestimaal on aja jooksul muutnud. Vanas klassitoas õpime talulaste kombel, aga arutleme ka, milliseks võiks kool muutuda tulevikus.	Kirjandus (ajalugu).	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
Rahvajutud	Fr. R. Kreutzwaldi "Eest rahva ennemuistsed jutud" (1 tund)	Tutvutakse ekspositsioonis olevate kunstitöödega, mis on inspireeritud Kreutzwaldi muinasjuttudest. Filmid: "Naljakas härjamüümine" ja /või "Põhja konn". Eeltöö filmile retsensiooni kirjutamiseks. Näidiste tutvustamine. Suuline arutelu.	Kirjandus, eesti keel.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Ajalugu	Ajaloo allikal (45 minutit)	Muuseumikogus on vanad ja veel vanemad asjad. Miks just need? Kust ajaloolased teavad, mis ajaloos juhtunud on? Millised on kirjalikud ja millised esemelised allikad, kuidas neid lugeda? Mis siis, kui sündmused pole kirja pandud? Kes on arheoloog ja mida ta uurib? Tunnis vaatame kiviaegseid Tamula, Kääpa ja Villa haua- ja asulaleide ning ka hilisematest aegadest pärit arheoloogilisi ja ajaloolisi museaale ja ürikuid ning räägime nende leidmis- ning interpreteerimislugusid.	Ajalugu.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee

20. sajandi ajalugu, kodukoha lugu	1940. aastate valikud (45 minutit)	Meil kõigil tuleb teha elus palju valikuid, osa neist on olulisemad kui teised. Ajaloo õppimise mõte on otsustusvõime arendamine. Ajalugu annab võimaluse vaadata meie eelkäijate tehtud otsuste tulemusi. Muuseumitunnis mõtiskleme valikute üle, mis olid Võrumaa noortel 1940. aastatel. Ajastusse sisse elamiseks proovime astuda päris inimeste kingadesse, olgu see metsa läinud Alfred, Rootsi põgenenud Karl või koju jäänud August. Mõtleme, millised olid nende valikud ja mida meie nende asemel teeks. Meil on võimalus teada saada, mis neist sai. Vaatame metsavennapunkri sisustust ja eluolu ning metsavendluse kohta käivat uut ekspositsiooniosa.	Ajalugu, ühiskonnaõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee vorumuuseum.ee
Kunst	Vastavalt eksponeeritud näitusele	Kunstitundidele annavad erineva sisu galeriis vahelduvad näitused, mille toel arutletakse, kuidas kunsti vaadata, kas kunstiteos jutustab lugu, millise tehnika abil on kunstiteos loodud jms.	Kunstiõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692 Airi.Ryytli@wi.ee Jana.Huul@wi.ee vorumuuseum.ee
Muuseumikogud	Muuseum kohvis (45 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmestama neid ajalootunde (ka teisi ainetunde), kus on juttu Eestist ja eestlastest. Programm elvadab koolitundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu.	Ajalugu, ühiskonnaõpetus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
5. - 6. september	Mürgiseene nädal Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi)	Õpime tundma seeni. Seenenäitus.	Loodusõpetus. Seened.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
9.- 13. september	Kasukast- tagini (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Vaatleme ja uurime riietust vanast-ajast tänapäevani. Uurime mustreid ja tikandeid.	Tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
16.- 20. september	Talupere saunapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Saun on maainimese tohter: kuidas saunas tervist parandada.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
September	Elu rehetares+Jutt tuleb jutust (1,5 tundi)	Jutuvestmine, mõistatamine ja mängimine on olnud osa meie esivanemate argielust. Kust tulevad meie rahvajutud, legendid ja muinasjutud saab selgemaks, kui istud pimedas rehetoas või ronid üles veski kivilaele. Saab nii jutte kuulata, kui neid ise vesta ja mõne jutu võib isegi valmis mõelda. Talu elu-olu tutvustavas muuseumitunnis saab tunda rehetare hõngu ning perenaise juhendamisel panna käe külge mitmele talutööle-toimetusele, et paremini ette kujutada sajanditagust igapäeva elu Eestimaal. Lisaks töödele tutvume ka rahvamängude ning jõukatsumistega, mida jõudeajal ette võeti.	Kirjandus (eesti keel, ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus).	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
September	Muuseumipäev Karilatsis	Muuseumipäeva kestel saab klassitais lapsi osa 3-4 muuseumi/tegevustunnist (nt Maastikumäng, Elu rehetares, meisterdamine puust ja lõngast), aega jääb ka lõunasöögiks ja vabaks tegevuseks. Päeva on võimalik kombineerida vaheldumisi koolitundidega/mitme klassikomplektiga.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
23.- 27. september	Lambapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Lammas annab villa: mida ja kuidas villast teha saab.	Loodusõpetus. Inimene, loomad.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÖPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
1. - 7. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Kirjandus (ajalugu).	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
7.- 11. oktoober	Leiva- ja pudrunädal (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Viljateradest toiduni: jahvatame terad jahuks, valmistame leiba, saia, kohvi ja kamakäkki.	Loodusõpetus. Inimene. Taimed. Toit.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
14.- 18. oktoober	Linapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Räägime linakasvatusest läbi aegade. Kupardame, lõugutame. Kammime linu. Ketrime ja haspeldame lõnga ning koome kangast. Valmistame näpunööri, köievõrget ja keeruga koormaköit.	Loodusõpetus. Inimene ja keskkond. Tööõpetus - arendab praktilisi oskusi.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÖPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
28. okt.- 1. november	Hingedepäev (1,5 tundi)	Räägime Hingedepäeva kommetest Lõuna-Eestis.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
18.- 22. november	Vana aja koolipäev (1,5 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Milline oli koolis käimine ja õppimine sada aastat tagasi.	Loopetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine. Eesti keel - lugemine, kirjutamine. Kehaline kasvatus - turnimine, võistlused	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÖPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
12., 17., 18. detsember	Jõulunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Toimetame üheskoos jõulueelseid toimetusi kingituste, maiustuste ja juttude jutustamisega.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	VEEBRUAR			
18.-21. veebruar	Palju õnne, Eesti! (1 tund)	Karilatsi koolimajas rändame läbi saja aasta ning otsime esemeid, fotosid, sündmusi, mis jutustavad meie 100 aasta vanuse kodumaa ajaloost.	Ajalugu.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee
	APRILL			
14.-17. aprill	Tohu- ja punutiste meisterdamise nädal (kuni 3 tundi)	Sel nädalal tutvume tohust ja vitstest tehtud käsitööga. Räägime, milleks neid esemeid kasutati, mismoodi valmistati ning kuidas tohtu ja vitsu varuti. Teeme ise käepärastest looduslikest materjalidest esemeid.	Loodusõpetus. Tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
	MAI			
05.-08. mai	Kemmergu- ja kätepesupäev (kuni 2,5 tundi)	Tutvume 100 aasta taguste hügieenitoimingutega. Saame teada, mis on kemmerg ning kuidas seda vanasti kasutati. Kuidas pesti vanasti käsi?	Inimeseõpetus. Ajalugu.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
26.- 29. mai	Talupere kevadtööd (kuni 2,5 tundi)	Tutvustame talus tehtavaid kevadtöid. Saame teada, millised olid vanasti kevadised laste-, naiste- ja meestetööd talus. Programm koosneb neljast 30-minutilisest osast.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
mai	Vargamäe noored (koostöös Filmi Vargamäega, programmi pikkus 3 tundi)	Proovime talunoorde tegevusi ja räägime pere- ja noorte omavahelistest suhetest Andrese ajal.	Ajalugu. Inimeseõpetus. Ühiskonnaõpetus.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuuseum@wi.ee www.monistemuuseum.ee
Mai	Muuseumipäev Karilatsis	Muuseumipäeva kestel saab klassitais lapsi osa 3-4 muuseumi/tegevustunnist (nt Maastikumäng, Elu rehetares, meisterdamine puust ja lõngast), aega jääb ka lõunasöögiks ja vabaks tegevuseks. Päeva on võimalik kombineerida vaheldumisi koolitundidega/mitme klassikomplektiga.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JUUNI			
2.- 5. juuni	Suvistepühade kombed (2 tundi)	Kõneleme, kuidas tähistati suvistepühi talus, külas ja kirikus ning millised olid pühadega seotud maagilised toimingud, kombed ja uskumused. Kuidas ehiti suvistepüha kambreid? Kuidas meheleminekuas neid ennast ehtisid? Kuidas naisevõtmiseas poisid oma plaanidest tüdrukutele märku andsid?	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
juuni	Vargamäe noored (koostöös Filmi Vargamäega, programmi pikkus 3 tundi)	Proovime talunoorde tegevusi ja räägime pere- ja noorte omavahelistest suhetest Andrese ajal.	Ajalugu. Inimeseõpetus. Ühiskonnaõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 monistemuseum@wi.ee www.monistemuseum.ee
Juuni	Muuseumipäev Karilatsis	Muuseumipäeva kestel saab klassitais lapsi osa 3-4 muuseumi/tegevustunnist (nt Maastikumäng, Elu rehetares, meisterdamine puust ja lõngast), aega jääb ka lõunasöögiks ja vabaks tegevuseks. Päeva on võimalik kombineerida vaheldumisi koolitundidega/mitme klassikomplektiga.	Ajalugu, tööõpetus, kehaline kasvatus.	Karilatsi Vabaõhumuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee karilatsimuseum.ee